

Asia: VN/29388/2025

Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveysministeriön asetusluonnoksesta alkoholilain valvonnasta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aluehallintovirastot kiittävät mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta, jossa ehdotetaan muutettavaksi asetusta alkoholijuomien toimituslupaa koskevan valvonnan osalta sekä ehdotetaan tehtäväksi virastomuutoksia koskevia teknisiä muutoksia.

Aluehallintovirastot lausuvat yhteisenä lausuntonaan seuraavaa:

3 § Alkoholijuomien anniskelun omavalvontasuunnitelman yleinen sisältö

Aluehallintovirasto esittää, että 1 momentin kohdassa 3 tulisi olla suunnitelma alkoholilain 36–38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvonnasta. Asetusluonnoksen kohdasta 3 pois jääneessä alkoholilain 36 §:ssä säädetään esimerkiksi selvästi päihtyneiden oleskelukiellosta anniskelupaikassa ja 35 §:ssä säädetään puolestaan vähittäismyyntipaikasta.

Aluehallintovirasto esittää, että 1 momentin kohdassa 4 suunnitelma vähittäismyyntin valvonnasta tulisi lisätä omaksi kohdaksi saatetekstillä: jos anniskelupaikassa harjoitetaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä.

4 § Alkoholijuomien anniskelun omavalvontasuunnitelman erityinen sisältö

Vaikka asetusluonnoksessa ei esitetä muutoksia anniskelun omavalvontasuunnitelman erityiseen sisältöön, aluehallintovirasto esittää asetusluonnokseen lisättäväksi uusi kohta seuraavasti. Selvitys, miten anniskelu ja sen valvonta toteutetaan tarvittaessa alkoholilain 19 §:n 2 momentin mukaisella anniskelualueella.

Aluehallintovirasto toteaa anniskelussa käytettävien suljettujen tilojen valvonnan olevan haasteellista, minkä takia omavalvontasuunnitelmassa tulisi edellyttää tältä osin selvitystä omassa kohdassa.

5 a § Toimituksen omavalvontasuunnitelma

Aluehallintovirasto esittää 1 momenttiin lisättäväksi uusi kohta seuraavasti. Selvitys toimintatavoista estää alkoholijuomien toimitus alkoholilain 37 §:n 4 momentin toimituskieltopaikkoihin. Asetusluonnoksen kohdassa 4 mainitaan ainoastaan luovutus tai välittäminen.

Aluehallintovirasto pitää toimitusluvanhaltijoiden velvollisuutta pitää kirjaa toteutetuista uusien alkoholijuomien toimittajien perehdytyksistä ja toimituspassitodistusten tarkistamisista erityisen tärkeänä. Tämän velvollisuuden tulisi koskea kaikkia luvanhaltijan toimittajia mukaan lukien työsuhteeseen kuulumattomat esimerkkinä Wolt. Toimituksen muutenkin haasteellisen valvonnan takia on erityisen tärkeää, että nämä tiedot ovat toimitusluvanhaltijalla aina ajan tasalla.

Aluehallintovirasto esittää 2 momenttia muutettavaksi seuraavasti: alkoholijuomien toimitusluvanhaltijan on pidettävä ajantasaista kirjaa kaikista toteutetuista alkoholijuomien toimittajien perehdytyksistä ja toimituspassitodistusten tarkistamisista.

Aluehallintovirasto kannattaa asetusluonnosta laajempaa kirjaamisvelvollisuutta alkoholijuomien toimitusluvanhaltijoille. Aluehallintovirasto esittää, että toimitusluvanhaltijoilla tulisi olla lisäksi velvollisuus kirjata tilanteet, joissa on kieltäydytty luovuttamasta alkoholijuomia. Kyseinen lisäys parantaisi omavalvonnan luovutuskieltoja koskevien kirjausten toteutumista käytännössä sekä lisäisi lupaviranomaisen valvontamahdollisuuksia.

6 § Anniskelu- ja toimituspassikokeen sisältö ja arviointi

Aluehallintovirasto kannattaa asetusluonnoksen kirjausta anniskelu- ja toimituspassikokeen kysymysten perustumisesta Lupa- ja valvontaviraston ohjeistukseen alkoholijuomien anniskelusta.

Aluehallintovirasto toteaa toimituksessa olevan anniskelua suurempia valvonnallisia haasteita. Toimittajat työskentelevät lisäksi yksin ennakoimattomissa ympäristöissä, mikä korostaa toimittajan erityistä omaa vastuullisuutta.

Aluehallintovirasto katsoo, että toimituspassikokeen tulisi olla vähintään yhtä haastava kuin anniskelupassikokeen. Asetusluonnoksessa toimituspassikokeelle on asetettu vähintään 20 kysymyksen vaatimus. Aluehallintovirasto esittää, että toimituspassikokeessa tulisi olla vähintään 30 kysymystä anniskelupassikokeen tapaan.

9 § Ilmoitusten ja tietojen toimittaminen lupaviranomaisille

Aluehallintovirasto esittää, että asetusluonnoksen 2 momenttia tulisi ilmoitusvelvollisuuden osalta tämentää ainoastaan luvanvaraisiin yli 2,8 %:iin alkoholijuomiin.

Aluehallintovirasto esittää asetusluonnokseen 2 momenttiin kirjattavaksi päivämäärät mihin mennessä ilmoitukset tulee tehdä seuraavasti. Vuosittain annettavat ilmoitukset tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle edeltävältä vuodelta viimeistään 31. tammikuuta ja puolivuositain annettavat ilmoitukset tammi-kesäkuulta viimeistään 31. heinäkuuta ja heinä-joulukuulta viimeistään 31. tammikuuta.

Asetusluonnoksen 2 momentissa vähittäismyyntiluvanhaltijalle asetetaan velvollisuus toimittaa tiedot toimitettujen alkoholijuomien määrästä ja arvosta sekä käyttämistään toimitusluvanhaltijoista.

Aluehallintovirasto esittää, että vähittäismyyntiluvanhaltijalla tulisi olla velvollisuus ilmoittaa vuosittain myös tiedot toimituksesta palautettujen alkoholijuomien määrästä. Toimituksesta kieltäytymisten määrät kertoisivat kuinka omavalvonnan kirjaukset luovutuskieltojen osalta toimivat käytännössä sekä parantaisivat osaltaan lupaviranomaisen valvontamahdollisuuksia.

Asetusluonnoksen 2 momentissa ilmoitusvelvollisuudet säilyisivät nykyiseen tapaan vähittäismyyntissä kerran vuodessa ja anniskelussa kahdesti. Aluehallintovirasto esittää harkittavaksi riittäisikö anniskeluluvanhaltijoille ilmoitusvelvollisuus vähittäismyyntin tapaan ainoastaan kerran vuodessa. Näin vähennettäisiin luvanhaltijoiden sekä lupaviranomaisen hallinnollista taakkaa. Harmaan talouden seurantaan liittyvien kateraporttien käytön vähennyttyä alkoholihallinnossa, lupaviranomaisella ei ole enää yhtä suurta tarvetta kahdesti vuodessa toimitetuille anniskeluluvanhaltijoiden ilmoittamille tiedoille.

Asikainen Mikko

Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Aluehallintovirastojen yhteinen lausunto